

Tynset 11.november 2020

Innspill til

Koordineringsgruppen for tjenesten til barn og unge under pandemien

Norsk forening for allmenntmedisin (NFA) takker for muligheten til å komme med innspill.

NFA mener at legetjenester til sårbare barn, unge og familier i kommunene stort sett fungerer som normalt høsten 2000.

Aktivitet på fastlegekontor

Vårt inntrykk er at aktiviteten på fastlegekontorene er normalisert og at tilgjengeligheten er slik den var før pandemien. Det er fortsatt sviktende rekruttering til fastlegeordningen og stadig flere ubesatte stillinger. Dette har selvsagt også påvirkning på tilbudet til barn og unge. Vi vet mye om verdien av kontinuitet, det gjelder både personlig kontinuitet, informasjonskontinuitet og behandlingskontinuitet. Dette er spesielt viktig for barn og unge som vil føle mye større trygghet og letter ta kontakt med en lege de kjenner.

Antall konsultasjoner på fastlegekontor har aldri vært høyere enn det som ble registrert nå i september, dette tyder også på at antagelsen om normalisert aktivitet er riktig. Disse tallene skjuler nok noe covid-19 arbeid også.

[Konsultasjoner hos fastleger](#)

ANTALL KONSULTASJONER NORGE

2020 - Sep...

2019 - Septe...

1 455 531   **1 343 697**

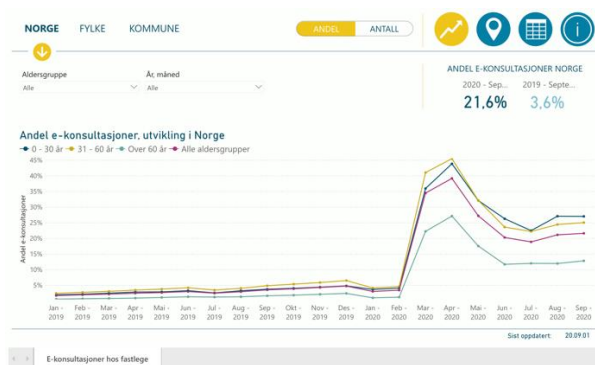
Vi antar at Helsedirektoratet har oppdatert Bufdir på statistikken og at de da også har tilgang på tall i ulike aldersgrupper. Vi nevner dette for å underbygge de rapportene vi får fra medlemmene om normalisert aktivitet. Andel tidstakster i aldersgruppen 0-30 år er også betydelig høyere enn tidligere: [Tidsbruk utover 20 minutter hos fastleger](#)

Det er geografiske variasjoner ut fra smittepress, i kommuner som nå har økende smittetall fortelles det om mindre kontakte med barn og unge igjen. Dette henger nok også sammen med at noen har stengte skoler og mange er i karantene.

Vi er ikke kjent med at barn/familier selv ikke oppsøker velferdstilbud og tjenester eller avbestiller timer på grunn av covid-19-pandemien i de kommunene som ikke har økt smittetall nå.

Videokonsultasjoner

Ved pandemiens start endret kontaktform ved konsultasjoner seg helt ilt et par uker for hele befolkningen. De aller fleste fastlegekontor har nå mulighet for videokonsultasjoner og dette ble mye brukt de første månedene av pandemien. Vi har data på elektroniske konsultasjoner (video, telefon og digitale tekstkonsultasjoner) gjennom Helsedirektoratets statistikk for allmennlegetjenester: [E-konsultasjon hos fastlege](#)

Tabellen viser at færre ønsker digitale konsultasjoner nå. Vi er spesielt oppmerksomme på at dette er en konsultasjonsform som er mindre egnet til å vurdere komplekse problemstillinger, og spesielt er digitale konsultasjoner lite egnet til vurdering av sårbare barn og unge. Vi klarer dessverre ikke å hente ut tall for ulike aldersgrupper, men vårt inntrykk er at barn og unge nå i stor grad oppsøker legekontor og helsestasjon fysisk som tidligere.

Helsestasjon

Vårt inntrykk er at aktivitetene på helsestasjon er som vanlig igjen. I noen få kommuner brukes fortsatt helsesykepleiere til smittesporingsarbeid, men det har fått frigjort annen tid slik at vårt inntrykk er at dette i liten grad går ut over tjenestetilbudet. Dette må selvsagt helsestasjonene og kommunene selv uttale seg om. Vi registrerer at det ikke er etterslep i barnevaksinasjonsprogrammet.

Hva kan gjøres for å motvirke negative effekter av smitteverntiltakene?

Det aller viktigste for å motvirke negative effekter av smitteverntiltakene er å holde skoler og barnehager åpne. Stenging av skoler og barnehager er en del av smitteverntiltakene, men det må aldri stenges før det er lokalt svært god grunn til dette. Vi er bekymret for manglende lokale vurderinger og at det vil bli regionale tiltak som rammer barn og unge unødvendig.

Norsk forening for allmennmedisin • Fagmedisinsk forening i Den norske legeforening • Postboks 1152 Sentrum • 0107 Oslo

Telefon 23 10 90 00 • Faks 23 10 90 10 • e-post: nfa@nfa.legeforeningen.no • www.legeforeningen.no/nfa

Norsk barnelegeforening skrev om disse bekymringene i NRK Ytring (https://www.nrk.no/ytring/stenger-mot-bedre-vitende_-1.15233094), og NFA støtter dette. Vi er fornøyde med at Helsedirektoratet svært tydelig i helgen ga beskjed om det aldri skal stenges skoler eller barnehager i forebyggende hensikt. Det er svært lite smitte på skolene og de negative konsekvensene for ungdoms helse av nedstenging kan være svært store.

Vi er generelt bekymret for konsekvensene av smitteverntiltakene. Fra rundt om i landet rapporterer allmennleger nå om en økende bekymring for negative konsekvenser av nedstenging, sosial distanse og isolasjon hos pasientene. Spesielt bekymrer vi oss for helsekonsekvensene for sårbare grupper som barn og unge, mennesker som sliter med rus og psykisk sykdom samt de eldre.

Hva konsekvensene av den sosiale isoleringen blir på litt lengre sikt, aner vi ikke. Dette gjør at vi må ha økende grad av årvåkenhet for bivirkninger av begrensninger og nedstenginger, og vi vil også gjerne ha bedre verktøy til å kunne hjelpe barn og unge som blir sosialt isolerte. Det kan kanskje tydeligere oppfordres til å ta kontakt med fastlegen ved behov? Lik den kampanjen Helsedirektoratet hadde i vår generelt til befolkningen kan man også lage lignende oppfordring til barn og unge, med direkte tips til hvordan få kontakt (Helse-Norge-informasjon) og da målrette informasjonen til de kommunene som har stenging av skoler?

Med vennlig hilsen

Marte Kvittum Tangen

leder NFA